

EDUCAȚIA ȘI FORMAREA PROFESIONALĂ - ESENȚIALE ÎN CONDIȚIILE FORMĂRII ECONOMIEI SOCIALE

VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING - ESSENTIAL IN THE IN CONDITIONS OF THE FORMATION OF THE SOCIAL ECONOMY

*Doctor în economie,
conferențiar universitar
Șef Catedra Economie
și Management public
Academia de Administrare Publică*

**TATIANA
TOFAN,**

*Doctor of Economics,
Associate Professor
Head of the Department of
Economics and Public Management
Academy of Public Administration*

*Expert, formator profesionist
și coordonator al
Centrului de Resurse și Informații în
Domeniul Economiei Sociale,
Academia de Administrarea Publică*

**VERONICA
BUTNARU**

*Expert, professional trainer
and coordinator of
Social Economy Resource and
Information Center,
Academy of Public Administration*

Rezumat. Capitalul uman, instituțiile și capitalul social sunt acum toate recunoscute ca factori importanți de creștere. Politicile de formare profesională solide sunt esențiale pentru promovarea unei forțe de muncă calificate, pregătite și adaptabile și a unor piețe ale forței de muncă care să fie receptive la schimbările economice. Educația, formarea și competențele se află în centrul politicii UE. Pactul verde european, Noua strategie industrială pentru Europa, Planul de acțiune privind economia circulară și Strategia UE privind biodiversitatea, toate subliniază rolul important al competențelor și al formării profesionale în susținerea creșterii durabile și a tranziției către o economie verde.

Cuvinte-cheie: Carta drepturilor fundamentale a UE, rata de ocupare a forței de muncă, educație și formare profesională, competențe.

Transformările intervenite, în ultimii ani, în societate au produs mutații majore cu implicații în toate domeniile [1,p.10]. Mediul educațio-

Summary. Human capital, institutions and social capital are now all recognised as significant factors of growth. Strong vocational policies are essential for promoting a skilled, trained and adaptable workforce and labour markets that are responsive to economic change. Education, training and skills are at the heart of EU policy. The European Green Deal, New Industrial Strategy for Europe, Circular Economy Action Plan and EU Biodiversity Strategy all emphasise the important role of skills and training in supporting sustainable growth and the transition to a green economy.

Keywords: Charter of Fundamental Rights of the EU, employment rates, vocational education and training, skills.

The transformations changes, in recent years, in society they produced mutations with major implications in all fields [1,p.10]. The educational environment made no

nal nu a făcut excepție. Din păcate, majoritatea experților educaționali și nu numai, au pierdut din vedere faptul că, oamenii sunt productivi, nu doar datorită sistemului social și economic sau a calității tehnologiilor pe care le folosesc, ci, în primul rând, datorită educației și formării cu care vin la locul de muncă, rolul educației în dezvoltarea și progresul unei societăți fiind evidențiat de-a lungul timpului, la nivel internațional [4,p.2].

Pe măsură ce industriile și ocupațiile se schimbă, la fel se vor schimba și nevoile angajatorilor și cerințele impuse lucrătorilor. Educația și formarea profesională (EFP) de înaltă calitate joacă un rol esențial în asigurarea faptului că oamenii au competențele potrivite pentru a aborda provocările socioeconomice și pentru a prospera în viața personală și profesională. Acest lucru este valabil atât pentru tinerii de astăzi, cărora EFP le oferă o cale ușoară de intrare pe piața forței de muncă încă din învățământul obligatoriu, cât și pentru adulții care trebuie să se perfecționeze și să se recalifice pentru a se adapta la o lume a muncii în schimbare.

Orice persoană din Europa ar trebui să aibă acces la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții, indiferent dacă locuiește într-un oraș mare sau într-o zonă rurală izolată. Carta drepturilor fundamentale a UE recunoaște accesul la educație și la formare profesională și con-

exception. Unfortunately, most of the educational experts and not only, they have lost sight of the fact that the people are productive, not only because of the economic and social system, or the quality of the technologies which are used, but, in the first place, because of the education and training which are at work, the role of education. In the development and progress of a company being shown over time, at international level [4,p.2].

As industries and occupations change, so too will the needs of employers and the demands put on workers. High-quality vocational education and training (VET) has a key role to play in ensuring people have the right skills to help tackle socio-economic challenges and thrive in their personal and professional lives. This applies both to the youth of today, to whom VET provides a smooth pathway into the labour market from compulsory education, and to adults who need to upskill and reskill to adapt to a changing world of work.

Everyone in Europe should be able to access education, training and life-long learning, whether they live in a large city or a remote, rural area. The Charter of Fundamental Rights of the EU recognises access to education and vocational and continuing training as a fundamental right.

tinuă ca fiind un drept fundamental[3,p.9].

Primul principiu al Pilonului european al drepturilor sociale [3,p.9] este dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții, incluzivă și de înaltă calitate, iar al patrulea principiu, referitor la sprijinul activ pentru ocuparea forței de muncă, subliniază, de asemenea, că orice persoană are dreptul la educație și formare continuă și la asistență pentru a-și îmbunătăți perspectivele de încadrare în muncă. Aceste drepturi urmăresc să garanteze că fiecare persoană poate participa pe deplin în societate, poate face o tranziție cu succes pe piața muncii și poate prospera în carieră și în viață. Angajatorii au nevoie, de asemenea, de lucrători cu competențele potrivite pentru locurile de muncă de astăzi și de mâine, pentru a sprijini tranziția verde și digitală a Europei și pentru a se redresa în urma impactului pandemiei de COVID-19.

Competențele se află în centrul eforturilor UE de a face din această viziune o realitate. Prin inițiative precum Agenda pentru competențe în Europa, Spațiul european al educației și Planul de acțiune privind educația digitală, UE depune eforturi pentru a dezvolta competențe mai bune și pentru a construi sisteme de educație și formare rezistente și orientate spre viitor, care să fie adaptate la era digitală. Educația și formarea profesională (EFP) sunt

The first principle of the European Pillar of Social Rights [3,p.9] is the right to quality and inclusive education, training and life-long learning, while the fourth principle, about active support to employment, also emphasises that everyone has the right to continued education and training, and support to improve their employment prospects. These rights seek to ensure everyone can participate fully in society, transition successfully into the labour market, and thrive in their careers and lives. Employers also need workers with the right skills for the jobs of today and tomorrow, in order to support Europe's twin green and digital transitions and its recovery from the impacts of the COVID-19 pandemic. Skills are at the heart of the EU's efforts to make this vision a reality. Through initiatives such as the European Skills Agenda, the European Education Area and the Digital Education Action Plan, the EU is working to develop better skills and to build resilient and forward-looking education and training systems that are fit for the digital age. Vocational education and training (VET) is key to this process, as emphasised by the Council Recommendation on VET for sustainable competitiveness, social fairness and resilience, adopted in November 2020[3,p.9]. Alongside this, EU Member States and several other countries have endorsed the

esențiale pentru acest proces, după cum se subliniază în Recomandarea Consiliului privind EFP pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență, adoptată în noiembrie 2020 [3,p.9]. În paralel, statele membre ale UE și alte câteva țări au aprobat Declarația de la Osnabrück, care stabilește un angajament de a lucra în direcția unor acțiuni concrete pentru a dezvolta în continuare EFP în Europa până în 2025.

În ultimii ani educația și formare profesională au fost identificate ca factori puternici generatori de capital social, economiștii considerând că investiția în educație și formare profesională produce capital uman, făcând analogie cu investițiile în capitalul fizic, folosit în întreprinderile industriale. Deși, nu s-a stabilit, cu certitudine, existența unei legături directe între nivelul de educație și implicarea în societate, sunt cercetări care arată faptul că persoanele cu un nivel superior de educație tind să participe, în mai mare măsură, în asociații voluntare, manifestă un mai mare interes față de politică, sunt implicate mai mult în activitățile politice, sunt mai angajați din punct de vedere civic în comunitate și sunt mult mai înclinate să aibă încredere în ceilalți și în instituții.

Recomandarea Consiliului definește „educația și formarea profesională” ca fiind „educația și formarea care vizează să înzestreze tinerii și adulții cu cunoștințele, abilitățile și competențele necesare în anumi-

Osnabrück Declaration, which sets out a commitment to work towards concrete actions to further develop VET in Europe by 2025.

In the last years of education and training have been identified that factors strong causes of social capital economists considering that the investment in education and training produces human capital, by analogy to investments in physical capital, used in industrial enterprises. Although it has not been established with certainty, the existence of a direct links between the level of education and involvement in society, are research shows that people with a higher level of education tend to participate in greater extent, in voluntary associations, show a greater interest in politics, are involved more in political activities, are more employees from the point of view of civic community and are much more inclined to trust the others and in institutions.

The Council Recommendation defines ‘vocational education and training’ as ‘education and training which aims to equip young people and adults with knowledge, skills and competences required in particular occupations or more broadly on the labour market’. Such training may be provided in formal and non-formal settings, and at all levels of the European Qualifications Framework (EQF). VET is the sector of education and training closest

te profesii sau, mai pe larg, pe piața muncii”. Acestea pot fi furnizate în contexte formale și informale, la toate nivelurile Cadrului european al calificărilor (CEC). EFP este sectorul de educație și formare profesională cel mai apropiat de piața muncii. Această formă adaptată de educație și formare este extrem de importantă și eficientă, deoarece asigură competențe care pregătesc lucrătorii pentru cariere și ocupații specifice, oferind în același timp competențe transferabile valoroase și răspunzând în mod eficient nevoilor economice.

Fie că se adresează tinerilor aflați la început de carieră sau adulților care doresc să se perfecționeze sau să se recalifice, EFP le oferă cursanților competențe care le sprijină dezvoltarea personală și profesională [3,p.10]:

- EFP pregătește tinerii pentru a intra cu succes în viața activă;
- îi ajută pe cei care au un loc de muncă să își îmbunătățească continuu competențele;
- le permite să se adapteze la cerințele în schimbare ale câmpului muncii sau să negocieze schimbarea locului de muncă;
- îi ajută pe șomeri să dobândească competențele de care au nevoie pentru a se reintegra pe piața muncii;
- mai general, le conferă cursanților cunoștințele, competențele și caracteristicile necesare pentru a se dezvolta pe plan profesional, social și personal.

to the labour market. This tailored form of education and training is hugely important and effective, as it provides skills that prepare workers for specific careers and occupations, while also providing valuable transferable skills and responding effectively to economic needs.

Whether for young people getting started in their careers or adults looking to upskill and reskill, VET provides learners with skills that support their personal and professional development[3,p.10]:

- VET prepares young people to successfully enter working life;
- it helps people in employment continuously upgrade their skills;
- it enables them to adjust to the changing demands of the working world or negotiate job changes; it helps unemployed people acquire the skills they need to re-enter the labour market;
- more generally, it empowers learners with the knowledge, skills and characteristics to thrive in their professional, social and personal development.

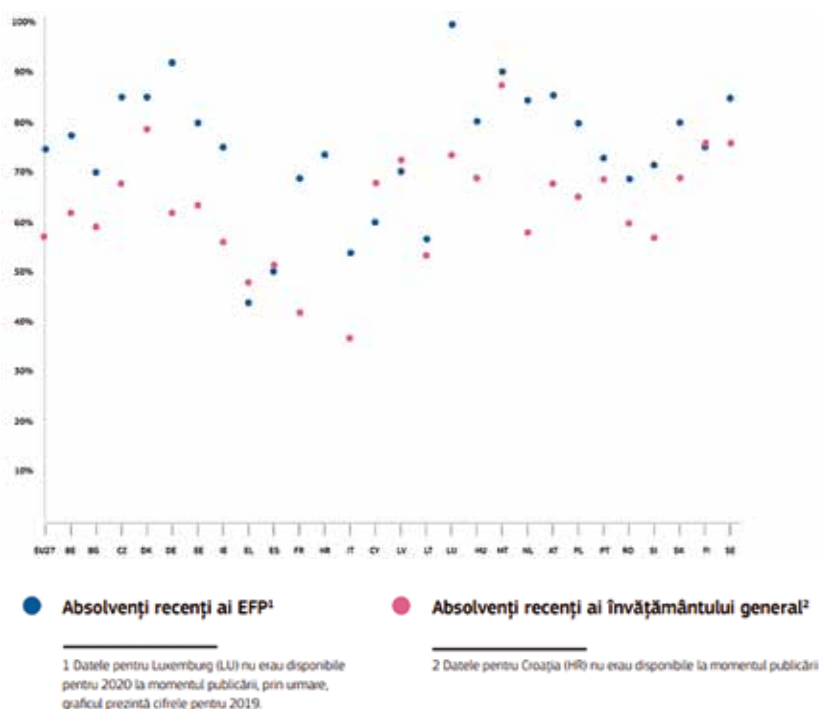

Figura 1: Rata de ocupare a forței de muncă de către absolvenții recenți ai educației și formării profesionale și ai învățământului general (cu vârsta între 20-34 de ani), 2020

Sursa: Eurostat (EU-LFS, 2020)

Figure 1. Employment rates of recent graduates of vocational education and training and general education (aged 20-34), 2020

Source: Eurostat (EU-LFS, 2020)

În întreaga UE, absolvenții recenți ai programelor EFP (la nivel liceal și postliceal) tind să aibă un potențial de angajare semnificativ mai mare decât absolvenții recenți ai învățământului general, potrivit datelor din figura 1 [2]. Potrivit Eurostat, rata de ocupare a forței de muncă pentru absolvenții EFP cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani era de 76,1 % în 2020, față de doar 58,3 % pentru absolvenții de învățământ general de aceeași vârstă. Această tendință a fost evidentă și la nivelul fiecărei țări în mod individu-

Across the EU, recent graduates of VET programmes (at upper secondary level and post-secondary level) tend to be significantly more employable than recent graduates of general education, as shown by the data in Figure 1 [2]. According to Eurostat, the employment rate of VET graduates aged 20–34 was 76.1 % in 2020, compared to just 58.3 % for general education graduates of the same age. This trend was also clear in individual countries, with 20 Member States displaying

al, 20 de state membre înregistrând rate de ocupare a forței de muncă mai mari în rândul absolvenților de EFP și doar cinci state membre înregistrând rate mai mari în rândul absolvenților de învățământ general. Aceste statistici demonstrează eficacitatea programelor de EFP în ceea ce privește asigurarea competențelor care îi fac pe cursanți mai apti de muncă și mai pregătiți să intre pe piața muncii.

În ultimul timp politicile publice au încurajat, în mod deosebit, două dimensiuni ale capitalului social: dimensiunea intrafamilială și dimensiunea casă-școală. Capitalul social intrafamilial este dezvoltat în familie, printr-un comportament parental, implicat și suportiv, care contribuie la educația copiilor și la dezvoltarea capitalului uman al acestora.

Politicile de formare profesională solide sunt esențiale pentru promovarea unei forțe de muncă calificate, pregătite și adaptabile și a unor piețe ale forței de muncă care să fie receptive la schimbările economice. UE a pus bazele pentru sprijinirea peisajului EFP în Europa printr-o serie de inițiative, inclusiv principii și obiective-cheie pentru viitorul EFP.

Educația, formarea și competențele se află în centrul politicii UE. Pactul verde european, Noua strategie industrială pentru Europa, Planul de acțiune privind economia circulară și Strategia UE privind biodiversitatea, toate subliniază rolul important al competențelor și al formării profesionale în susținerea creșterii durabile și a tranziției către

higher employment rates among recent VET graduates, and just five showing higher rates among general education graduates. These statistics demonstrate the effectiveness of VET programmes in providing skills that make learners more employable and prepared to enter the labour market.

The last time the public policies have encouraged, in particular, two dimensions of social capital: the size of the family and the size of the house-school. Family social capital is developed in the family, through a parental behavior, involved and bear, which contributes to the education of the children and the development of human capital.

Strong vocational policies are essential for promoting a skilled, trained and adaptable workforce and labour markets that are responsive to economic change. The EU has put in place the foundations to support the VET landscape in Europe through a range of initiatives, including key principles and targets for the future of VET.

Education, training and skills are at the heart of EU policy. The European Green Deal, New Industrial Strategy for Europe, Circular Economy Action Plan and EU Biodiversity Strategy all emphasise the important role of skills and training in supporting sustainable growth and the transition to a green economy. The SME strategy for a sustainable and

o economie verde. Strategia pentru IMM-uri pentru o Europă sustenabilă și digitală subliniază valoarea competențelor pentru întreprinderi, în timp ce Strategia pentru egalitatea de gen 2020-2025 subliniază importanța competențelor în combaterea stereotipurilor de gen și în realizarea unui echilibru între femei și bărbați în multe profesii. NextGenerationEU, planul menit să scoată UE din pandemia COVID-19, prevede, de asemenea, o finanțare specială pentru EFP, având în vedere obiectivul său de a face Europa și economia sa mai verzi, mai digitale și mai puternice ca niciodată.

O abordare nouă și cuprinzătoare privind educația și formarea profesională **Recomandarea Consiliului privind EFP** [3,p.15] pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență definește principiile cheie pentru a se asigura că EFP oferă oportunități de învățare de calitate pentru tineri și adulți. Recomandarea pune un accent deosebit pe creșterea flexibilității, pe oportunități sporite de învățare la locul de muncă și de ucenicie și pe o mai bună asigurare a calității. Inspirată de avizul din 2018 al CCFP privind viitorul educației și formării profesionale după 2020, recomandarea Consiliului stabilește o viziune pentru o politică EFP care [3,p.15]:

- înzestrează tinerii și adulții cu cunoștințele, aptitudinile și competențele necesare pentru a prospera pe piața muncii și în societatea în evoluție, pentru a gestiona redresarea și tranziția echitabilă

digital Europe outlines the value of skills for businesses, while the Gender Equality Strategy 2020–2025 highlights the importance of skills in tackling gender stereotypes and achieving a gender balance in many professions. NextGenerationEU, the plan to lead the EU out of the COVID-19 pandemic, also foresees dedicated funding for VET as it aims to make Europe and its economy greener, more digital and stronger than ever before.

A new, comprehensive approach to vocational education and training **The Council Recommendation on VET for sustainable competitiveness, social fairness and resilience defines key** [3,p.15] principles to ensure VET provides quality learning opportunities for young people and adults. The Recommendation places a strong focus on increased flexibility, reinforced opportunities for work-based learning and apprenticeships, and improved quality assurance. Inspired by the 2018 opinion from the ACVT on the future of vocational education and training post-2020, the Council Recommendation sets out a vision for a VET policy which [3,p.15]:

- equips young people and adults with the knowledge, skills and competences to thrive in the evolving labour market and society, to manage the recovery and the just transition to a green and digital economy, in times of de-

către o economie verde și digitală, în perioade de schimbare demografică și pe parcursul tuturor ciclurilor economice;

- favorizează incluziunea și egalitatea de șanse și contribuie la realizarea rezilienței, a echității sociale și a prosperității pentru toți;
- promovează sistemele europene de educație și formare profesională într-un context internațional, astfel încât acestea să fie recunoscute ca o referință la nivel mondial pentru cursanții din învățământul profesional.

Recomandarea stabilește, de asemenea, următoarele obiective la nivelul UE, pe care urmărește **să le atingă până în 2025** [3,p.15]:

1. cel puțin 82 % din absolvenții de EFP să ocupe un loc de muncă;
2. 60 % dintre proaspeții absolvenți de EFP să beneficieze de o formă de învățare la locul de muncă în timpul studiilor;
3. 8 % din cursanții de EFP să urmeze un program educațional în străinătate.

Declarația de la Osnabrück, care stabilește un angajament de a lucra la diverse acțiuni bazate pe Recomandarea privind EFP până în 2025, a fost aprobată de miniștrii responsabili cu EFP din UE27, din Spațiul Economic European/Asociația Europeană a Liberului Schimb și din țările candidate, de partenerii sociali europeni și de Comisia Europeană. Asociațiile furnizorilor de EFP din UE și reprezentanții cursanților au susținut, de asemenea, declarația. Aceasta completează recomandarea

demographic change and throughout all economic cycles;

- fosters inclusiveness and equal opportunities and contributes to achieving resilience, social fairness and prosperity for all;
- promotes European VET systems in an international context, so that they are recognised as a worldwide reference for vocational learners.

The Recommendation also establishes the following EU-level objectives, which it aims to achieve by 2025[3,p.15]:

1. at least 82 % of VET graduates are employed;
2. 60 % of recent VET graduates benefit from any form of work-based learning during their studies;
3. 8 % of VET learners undertake learning abroad.

The Osnabrück Declaration, which sets out a commitment to work towards various actions based on the VET Recommendation by 2025, has been endorsed by Ministers in charge of VET in the EU27, European Economic Area/European Free Trade Association and candidate countries, European social partners and the European Commission. EU VET providers' associations and learners' representatives have also supported the Declaration. It complements the Council Recommendation by defining concrete actions for the period 2021–2025 at

Consiliului prin definirea unor acțiuni concrete pentru perioada 2021-2025 atât la nivel național, cât și la nivelul UE, concentrându-se pe patru domenii principale:

- **Reziliență și excelență prin EFP de înaltă calitate, favorabilă incluziunii și flexibilă:** O EFP flexibilă și rezilientă ar trebui să fie capabilă să se adapteze la perturbări și să transforme problemele în oportunități. În acest fel, va genera inovare, productivitate și reziliență în economii și societăți la nivel local, regional, național și european. În timp ce EFP îi ajută pe cetățeni să facă față schimbărilor, aceasta ar trebui să îi și abilitizeze să contureze schimbarea. Inovarea în EFP este strâns legată de competențe noi, programe didactice, metodologii de predare și instrumente de previzionare.
- **Instituirea unei noi culturi a învățării pe tot parcursul vieții:** O nouă cultură a învățării pe tot parcursul vieții ar trebui să le permită indivizilor să beneficieze de orientare profesională pe tot parcursul vieții lor. De asemenea, ar trebui să-i ajute să se angajeze în programe de EFP de calitate și incluzive și să dobândească competențe-cheie pentru a-și gestiona în mod activ educația, formarea și ocuparea forței de muncă cu sprijinul părților interesate.
- **Sustenabilitatea:** Întreprinderile, organizațiile din sectorul privat și inițiativele societale sunt vectori majori ai sustenabilității. Educația și formarea profesiona-

both national and EU level, focusing on four main areas:

- **Resilience and excellence through quality, inclusive, and flexible VET:** Flexible and resilient VET should be able to adjust to disruptions and turn problems into opportunities. In this way, it will bring innovation, productivity and resilience in economies and societies at local, regional, national, and European level. While VET enables citizens to cope with change, it should also enable them to shape change. Innovation in VET is linked closely to new skills, curricula, teaching methods, and forecasting tools.
- **Establishing a new life-long learning culture:** A new lifelong learning culture should enable individuals to benefit from career guidance throughout their lives. It should also help them engage in quality and inclusive VET programmes, and acquire key skills to actively manage their education, training and employment with support from stakeholders.
- **Sustainability:** Companies, private sector organisations, and societal initiatives are major drivers for sustainability. Initial and continuing vocational education and training should strive to embed skills for sustainability in their regulations and practices. Technological developments are also driving growth in many sectors,

lă inițială și continuă ar trebui să depună eforturi pentru a încorpora competențe privind durabilitatea în propriile reglementări și practici. Evoluțiile tehnologice sunt, de asemenea, un motor de creștere în multe sectoare, inclusiv în cel al educației și formării profesionale. Mediile de învățare digitale/cu sursă deschisă fac mai accesibilă educația privind dezvoltarea durabilă.

- Spațiul european al educației și formării și EFP internațională: Globalizarea piețelor și tendințele demografice înseamnă că sistemele și instituțiile EFP la nivel național, regional și sectorial trebuie să se adapteze și să se modernizeze.

Cu toate acestea, oferă, de asemenea, un mare potențial de consolidare a Europei ca centru de educație și formare. Declarația reprezintă un angajament clar al statelor membre de a îmbunătăți sistemele de EFP în întreaga UE în următorii ani, în sinergie cu principiile și acțiunile din Recomandarea Consiliului privind EFP.

UE a depus în permanență eforturi pentru a sprijini statele membre în reformele lor în domeniul EFP. UE urmărește să încurajeze cooperarea între statele membre și să faciliteze coordonarea în domeniul ocupării forței de muncă și al EFP, respectând în același timp pe deplin responsabilitatea statelor membre în ceea ce privește conținutul și organizarea acestei formări. O serie de inițiative ale UE oferă instrumente utile și sprijin pentru părțile interesate din domeniul EFP și pot ajuta statele mem-

including education and training. Open source/ digital learning environments make education on sustainable development more accessible.

- The European Education and Training Area and international VET: The globalisation of markets and demographic trends means VET systems and institutions at national, regional, and sectoral level need to adapt and modernise. However, it also offers great potential to strengthen Europe as a hub of education and training.

The Declaration represents a clear commitment by Member States to improve VET systems across the EU over the coming years, in synergy with the principles and actions of the Council Recommendation on VET.

The EU has continually worked to support Member States in their VET reforms. The EU aims to encourage cooperation between Member States and facilitate coordination in the areas of employment and VET, while fully respecting the responsibility of Member States for the content and organisation of such training. A number of EU initiatives provide useful tools and support for VET stakeholders and can help Member States improve the quality and transparency of their VET systems and make the EU's vision for VET become a reality across Eu-

bre să îmbunătățească calitatea și transparența sistemelor lor de EFP și să facă din viziunea UE pentru EFP o realitate în întreaga Europă [3,p.21] :

1. Centre de excelență profesională (CoVEs) CoVE-urile sunt rețele transnaționale de colaborare care urmăresc să stimuleze inovarea și excelența în domeniul EFP. Acestea reunesc o gamă largă de parteneri locali și regionali, inclusiv furnizori de educație și formare profesională (la nivel secundar superior și terțiar), angajatori, centre de cercetare și parteneri sociali, pentru a co-crea „ecosisteme de competențe”. În acest fel, ele contribuie la o economie inovatoare, favorabilă incluziunii și durabilă.

2. Sprijin consolidat pentru ucenicii. Inițiative precum Garanția pentru tineret, Alianța europeană pentru ucenicii (EAfA) și Serviciile de sprijinire a uceniei reunesc guvernele și părțile interesate pentru a consolida sprijinul pentru ucenicie și pentru a spori gradul de conștientizare și angajamentele de îmbunătățire a EFP. EAfA reînnoită promovează coalițiile naționale, sprijină IMM-urile și consolidează implicarea partenerilor sociali, inclusiv la nivel sectorial. De asemenea, EAfA mobilizează autoritățile locale și regionale și sprijină reprezentarea ucenicilor în statele membre. Această încurajează uceniciile ecologice, digitale și incluzive, care aduc beneficii atât angajatorilor, cât și tinerilor, creând o forță de muncă calificată într-o gamă largă de sectoare. Serviciile de sprijin ale Alianței lucrează pentru a îmbunătăți calita-

rope[3,p.21]:

1. Centres of Vocational Excellence (CoVEs). CoVEs are transnational collaborative networks aimed at driving innovation and excellence in VET. They bring together a wide range of local and regional partners, including VET providers (at upper secondary and tertiary levels), employers, research centres, and social partners, to co-create ‘skills ecosystems’. In doing so, they contribute to an innovative, inclusive, and sustainable economy.

2. Strengthened support for apprenticeships. Initiatives such as the Youth Guarantee, the European Alliance for Apprenticeships (EAfA) and the Apprenticeship Support Services bring together governments and stakeholders to strengthen support for apprenticeships and enhance awareness and commitments to improve VET. The renewed EAfA promotes national coalitions, supports SMEs and reinforces the involvement of social partners, including at sectoral level. The EAfA also mobilises local and regional authorities and supports the representation of apprentices in the Member States. It encourages green, digital and inclusive apprenticeships that benefit both employers and young people, building a skilled labour force in a wide range of sectors. The Alliance’s Support Services work to improve the quality of apprenticeships in Europe by providing online

tea stagiilor de ucenicie în Europa prin furnizarea de resurse online și oportunități de networking, permițând persoanelor să se conecteze, să învețe și să acționeze.

3. Competențe ecologice și digitale. UE a subliniat importanța acțiunilor de promovare a celor două tranziții, verde și digitală, pentru a face economia europeană mai echitabilă, mai rezistentă și mai durabilă. Cele două tranziții se află în centrul agendei politice a Comisiei, după cum reiese din Agenda pentru competențe în Europa 2020, din Planul de acțiune privind educația digitală și din Pactul verde european. Instituțiile și sistemele de EFP sunt bine plasate pentru a facilita perfecționarea și recalificarea, care reprezintă o condiție esențială pentru ca tranziția să fie echitabilă și favorabilă incluziunii.

Finanțarea UE joacă un rol esențial în realizarea acțiunilor descrise mai sus și în asigurarea unei dezvoltări și consolidări suficiente a EFP în toate statele membre. Fondurile și programele UE, cum ar fi NextGenerationEU și pilonii săi, mecanismul de redresare și reziliență și REACT-UE, FSE+, Erasmus+, Fondul european de dezvoltare regională, InvestEU, Orizont Europa, Interreg, Europa digitală, mecanismul de tranziție echitabilă și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală sunt disponibile pentru a sprijini realizarea angajamentelor naționale privind viitorul EFP. **Programul Erasmus+ pentru perioada 2021-2027** include, de asemenea, fonduri pentru a sprijini mobilitatea inter-

resources and networking opportunities, enabling individuals to connect, learn, and act.

3. Green and digital skills. The EU has outlined the importance of actions promoting the twin green and digital transitions to make the European economy more fair, resilient, and sustainable. The twin transitions are at the heart of the Commission's political agenda, as evidenced by the 2020 European Skills Agenda, the Digital Education Action Plan and the European Green Deal. VET institutions and systems are well placed to facilitate upskilling and reskilling, which are an essential condition for the transition to be fair and inclusive.

EU funds and programmes such as NextGenerationEU and its pillars, the Recovery and Resilience Facility and REACT-UE, ESF+, Erasmus+, the European Regional Development Fund, InvestEU, Horizon Europe, Interreg, Digital Europe, the Just Transition Mechanism, and the European Agricultural Fund for Rural Development are available to support the realisation of national commitments to the future of VET. **The Erasmus+ programme for 2021-2027** also includes funding to support the international mobility of almost 2 million VET learners and staff, as well as a budget of €400 million to fund 100 CoVE networks during this period. These funding opportunities can help reinforce support for ap-

națională a aproape 2 milioane de cursanți și personal din domeniul EFP, precum și un buget de 400 de milioane EUR pentru finanțarea a 100 de rețele CoVE în această perioadă. Aceste oportunități de finanțare pot contribui la consolidarea sprijinului pentru ucenicie, digitalizarea instituțiilor de EFP și reformele EFP pentru a îmbunătăți programele de recalificare, în special pentru cei care lucrează în sectoare puternic afectate de pandemia COVID-19.

Concluzii. În plan profesional, indivizii mai bogați în capital social au o probabilitate mai ridicată de promovare rapidă și de a obține salarii mai mari, precum și de a fi evaluați favorabil de către colegi, a trăi mai mult și de a fi mai eficienți în îndeplinire sarcinilor. De cealaltă parte, persoanele sărace au o rețea socială restrânsă, iar capitalul de legătură, care le-ar permite să aibă acces la instituții formale, este aproape inexistent.

apprenticeships, digitalisation of VET institutions, and VET reforms to improve reskilling programmes, especially for those working in sectors deeply impacted by the COVID-19 pandemic.

Conclusions. In professionally, the richest men in the capital have a high probability of quick promotion and to get higher wages, as well as to be assessed favorably by peers, to live longer and to be more efficient in carrying out the tasks. On the other hand, poor people have a social network restricted, and the capital, which would enable them to have access to the formal institutions, it is virtually non-existent.

BIBLIOGRAFIA:

1. Becker G., *Capitalul uman – o analiză teoretică și empirică cu referire specială la educație*, Editura All, București, 1997
2. Eurostat – *Statistici europene* / Comisia Europeană
3. *Educație și formare profesională Competențe pentru prezent și pentru viitor*. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Uniunea Europeană, 2022
4. Trocan Laura Magdalena, *Rolul capitalului uman în dezvoltarea socială*, *Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice*, Nr.1/2017, pp.33-42

REFERENCES:

1. Becker G., *Human capital - a theoretical analysis and empirical with special reference to education*, Publishing House All, Bucharest, 1997
2. Eurostat - *Statistical Atlas - European Union*
3. *Vocational education and training Skills for today and for the future*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, European Union, 2022
4. Trocan Laura Magdalena, *The role of human capital in social development*, *Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Științe Juridice*, Nr.1/2017, pp.33-42